

„Mam prawo, mam głos”

Projekt finansowany przez Komisję Europejską w ramach Programu Równych Praw realizowanego ze środków programu CERV finansowanego ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” na lata 2021-2027

PROGRAM

WARSZTATÓW DLA RODZICÓW OSÓB Z NASIŁONYMI OBJAWAMI AUTYZMU, W TYM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SPRZĘŻONYMI

***Jak precyzyjnie i skutecznie prezentować problemy i bariery w trakcie starań
o realizację praw młodzieży (>15 lat) i dorosłych osób z autyzmem***

**Jakich narzędzi użyć i w jaki sposób opisywać potrzeby osób w spektrum
autyzmu, aby odbiorcy informacji mogli je właściwie zrozumieć?**

15 czerwca 2026.

Ul. Ondraszka 3, 02-095 Warszawa

17.00- 17.30 Wstęp i poznanie wzajemne uczestników

Prezentowanie uczestników warsztatów i przekazanie (opcjonalne) informacji o członku rodziny

- wiek,
- płeć,
- stopień niepełnosprawności (i/lub czy uważają, że jest adekwatny) i okres ważności orzeczenia,
- ocena poziomu wsparcia – czy dokonana i czy jest adekwatna,
- sytuacja w zakresie aktywności dziennych,
- najważniejsze wyzwania co do uzyskania lub utrzymania uprawnień

17.30 – 18.30 Wykład

- 1. Ogólne omówienie specyfiki problemów rodzin w staraniach o respektowanie praw
i poszanowanie potrzeb osób z autyzmem**

„Mam prawo, mam głos”

Projekt finansowany przez Komisję Europejską w ramach Programu Równych Praw realizowanego ze środków programu CERV finansowanego ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” na lata 2021-2027

2. Omówienie zagadnień respektowania wybranych praw osób wymagających dużego wsparcia, w tym przewyżniania barier w codziennym życiu (formalnych i faktycznych)

- możliwości i bariery występowania we własnym imieniu przez osoby dorosłe z głębokim autyzmem

- czynności prawne z zakresu edukacji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej
- możliwość dokonania samooceny
- możliwość występowania z pismami przekraczającymi kompetencje
- założenie konta bankowego
- nowe inicjatywy korzystania z Alternatywnej i/lub Ułatwionej Komunikacji (AAC)
- składanie podpisów aspekty techniczne i prawne

- formalne możliwości wsparcia dorosłej osoby w czynnościach prawnych

- upoważnienie zwykłe
- upoważnienie notarialne
- ubezwłasnowolnienie
- ustanowienie kuratora przed sądem do załatwienia konkretnej sprawy
- prace nad nowymi rozwiązaniami w zakresie wsparcia prawnego

3. Omówienie konieczności zróżnicowania sposobu prezentowania możliwości, barier i potrzeb osób z głębokim autyzmem wobec różnych osób i gremiów oraz w różnych celach, w tym:

- członków zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności (standardy w zakresie kwalifikowania w Ustawie o rehabilitacji społecznejⁱ i Rozporządzeniu w sprawie orzekania o niepełnosprawnościⁱⁱ,
- członków zespołów ds. ustalania poziomu potrzeby wsparcia (Ustawa o rehabilitacji społecznej, Szczegółowe standardy w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia i jej poziomuⁱⁱⁱ, użyteczna tabela^{iv})

„Mam prawo, mam głos”

Projekt finansowany przez Komisję Europejską w ramach Programu Równych Praw realizowanego ze środków programu CERV finansowanego ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” na lata 2021-2027

- lekarzy orzeczników ZUS (Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS, autyzmu brak, podstawą ocena zdolności do pracy^v, Ustawy o emeryturach i rentach z FUS^{vi})
- urzędników administracji centralnej i samorządowej, w tym pomocy społecznej,
- przedstawicieli różnych instytucji, w tym ochrony zdrowia, oświaty, rehabilitacji społecznej i zawodowej
- przedstawicieli mediów

4. Omówienie sposobów prezentacji barier i potrzeb osób z głębokim stopniem zaburzeń autystycznych wobec osób nie mających dużego doświadczenia w kontaktach z osobami w spektrum autyzmu

- wewnętrzna ocena dokonywana **zawsze w porównaniu do osoby neurotypowej** w zbliżonym wieku
- wewnętrzna ocena powinna być konstruowana zawsze w odniesieniu do warunków nowych, nieprzystosowanych do potrzeb osoby z autyzmem, bez opieki bliskich lub osób dobrze ją znających
- znajomość i uwzględnienie standardów i zasad oceny
- precyzyjne opisy,
- konkretne przykłady,
- umiejętność udzielania rozwiniętych odpowiedzi na pytania
- świadomość umiejętności wyolbrzymiania zaburzeń przez osoby z innymi niepełnosprawnościami
- konieczność zadbania o systematyczną dokumentację medyczną
- inne doświadczenia

18.30-19.30 Warsztat

Część warsztatowa

Jak skutecznie opisywać możliwości, bariery i potrzeby osób z głębokim autyzmem i/lub niepełnosprawnościami sprzężonymi w określonym celu

CELE:

„Mam prawo, mam głos”

Projekt finansowany przez Komisję Europejską w ramach Programu Równych Praw realizowanego ze środków programu CERV finansowanego ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” na lata 2021-2027

Jak wykazać niesamodzielność? A tym samym konieczność wsparcia.

Jak porównać stan osoby z niepełnosprawnością w obcym otoczeniu w odniesieniu do osoby w podobnym wieku w pełni sprawnej?

19.30 – 20.00 Pytania i odpowiedzi

Zakończenie:

Informacja o doradztwie indywidualnym dla uczestników Warsztatów

Wypełnienie ankiety, w tym zgłoszenie zainteresowania inną tematyką w ramach konsultacji indywidualnych, następnych warsztatów lub przygotowanych materiałów.

ⁱ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2025.913 t.j.) art. 4 – stopnie niepełnosprawności i 4b – ustalanie poziomu wsparcia

ⁱⁱ Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15.07.2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2021 r. poz. 857 t.j. z późn.zm)

ⁱⁱⁱ Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia (Dz. U. z 2023 r. poz. 2581.)

^v <https://www.zus.pl/documents/10182/24199/Standardy+orzecznictwa+lekarskiego+ZUS.pdf/35c8181e-c3f6-4e27-9855-3648217d2ce1>

^{vi} Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2025.1749 t.j. z późn.zm) art. 12 i 13

Finansowane przez
Unię Europejską